

Олексій Степанович МАРЧУК.

Понад століття тому, у 1917 році, в простій селянській родині народився хлопчик Олексій. Хто тоді знав, що йому судилась нелегка доля — рання втрата батька, війна, полон і втеча, страх за життя рідних, вбивство матері на його очах. Коли Олексію було три роки, помер батько і восьмеро дітей лишилися сиротами. Незабаром сестри утворили свої сім'ї, а прадідусь залишився із матір'ю. Саме тоді, коли на його дитячі плечі лягло стільки клопотів, загартувався характер, виробилася сила волі долати життєві труднощі.

82 роки тому червона армія анексувала західноукраїнські землі. Розпочався ще один складний етап у житті прадіда.

Його життя — драматичний сюжет

Поколінню, народженому вже в незалежній Україні, складно уявити все те, що відбувалося до 1991 року. Правда, ми знаємо, що історію нашої країни легкою не назвати. Всім відома істина, що без минулого немає майбутнього. А ще я впевнена, що історія кожної родини віддзеркалює історію України — непросту та тернисту. Такою ж непростю була доля у мого прадіда по татовій лінії.

Його призвали до лав радянського війська. Уже через 2 роки у складі артилерійських військ він взяв участь в битві під Смоленськом. Три дні німці несамовито атакували і таки оточили оборонців. У той момент, коли командувачі зривали з себе погони і тікали з поля бою, прості солдати, в тому числі і мій прадід, не втримали оборону і потрапили в німецький полон.

Важкі випробування, холод і голод, антисанітарія — все довелося пережити в концентраційному таборі. Але хоробрість підштовхнула прадіда на відчайдушний вчинок — втечу. Олексій Степанович вже пізніше розповідав, що зовсім не боявся смерті. Вона чатувала його як в таборі, так і під час втечі. Одного дня прадіду разом зі своїм товаришем Тарасом Коростою

вдалося потрапити на розбирання міських руїн. Під час обідньої перерви німців вони навважились на втечу. Заховались в підвал зруйнованого будинку і чекали приходу ночі. Далі було 2 місяці дороги до рідного дому, нічліг в копицях сіна.

Після повернення одружився із сільською дівчиною Ганною. А в 1944 році, коли німецькі війська почали відступати, був знову призваний до лав Радянської армії. Останній, найбільш кровопролитний, бій прадід прийняв під Кенігсбергом. Тисячі людей поклали життя у цій битві, а прадід пройшов через це пекло і вижив.

Кінець війни Олексій Степанович зустрів під Естонією. Але на батьківщину повернувся не одразу. Спочатку добував термін армійської служби, а потім, коли

естонці помітили талант прадіда до теслярства, запросили разом із сім'єю переїхати до Естонії. Потім прадід розповів моему татові, що відмовився, бо не міг уявити свого життя без України, рідного села і, звісно, рибалки на Случі.

У 1946 році Олексій Степанович повернувся додому. Працював у колгоспі. Спочатку випасав коней, а потім працював столярем і чесно заробляв на хліб. Враховуючи те, що у колгоспі не платили грошима, доводилося йому шукати різні шляхи для виживання. Бабуся розповідала, що він працював ночами. Коли діти засинали, робив вікна, двері, ліжка, шафи.

У прадіда Олексія та прабабусі Ганни було п'ятеро дітей, яких вони привчали до праці, вчили шанувати старших, поважати людей, завжди вчиняти чесно та справедливо. Про війну і втрати, які вона принесла, у сім'ї старались не згадувати. Розмови про перебування прадіда в німецькому полоні велися у вузькому колі, за міцно зачиненими две-

рима. Таки не хотілося повертатись до минулого в ті складні дні.

Прадідуся Олексія не стало у рік, коли Україна стала незалежною. Він 2 місяці не дожив до дня, коли ми здобули омріяну волю. У той самий день і час побачила світ перша його правнучка Іринка.

Історія життя таких людей не така, як в книгах чи радянських фільмах. Вона емоційна, складна, терниста, але справжня, без прикрашування і перебільшень. Це справжня історія, що варта не одного сюжету, бо доля в Олексія Степановича — неабияка драма. Щоправда, на відміну від книг, у житті прадіда замість прологів і зав'язок була кульмінація за кульмінацією: перемоги й поразки, непрості випробування, розлуки і зустрічі. Прадідусь пережив чимало зарди світлого майбутнього своїх нащадків. Нам лишається частіше згадувати про нього, бо доти живе людина, доки про неї пам'ятають.

Дарина КАЛІНЧУК.